

FI lausuntopyyntö VV

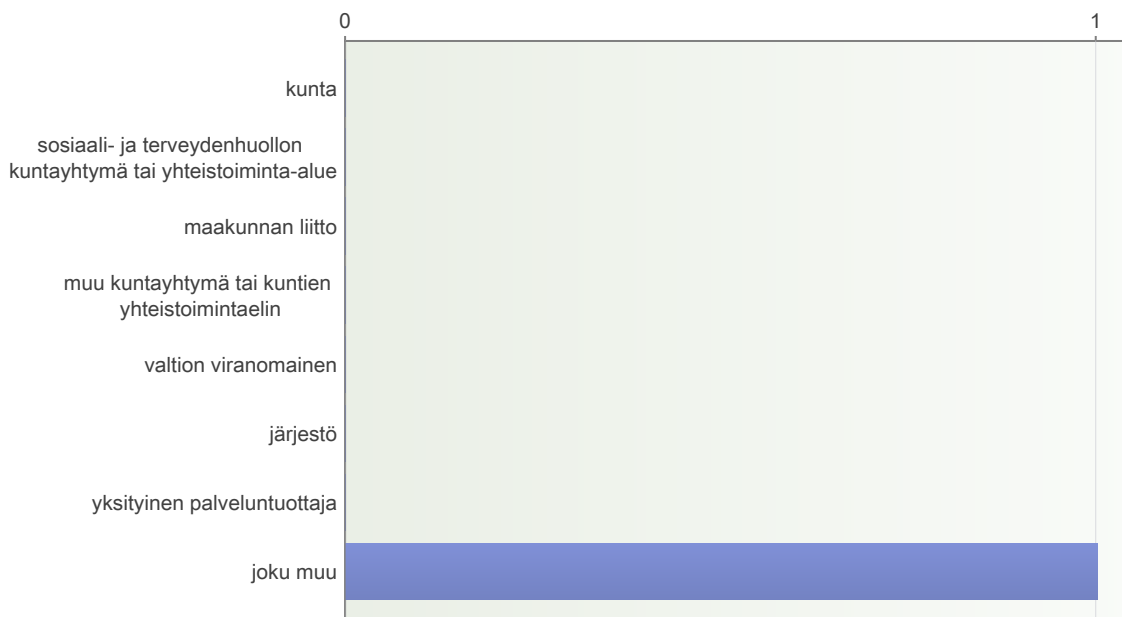
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Helsingin yliopisto	Laura Karppinen	puh. 0294140855, sp laura.j.karppinen@helsinki.fi	Käsitelty hajautetusti eri yksiköissä	-

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

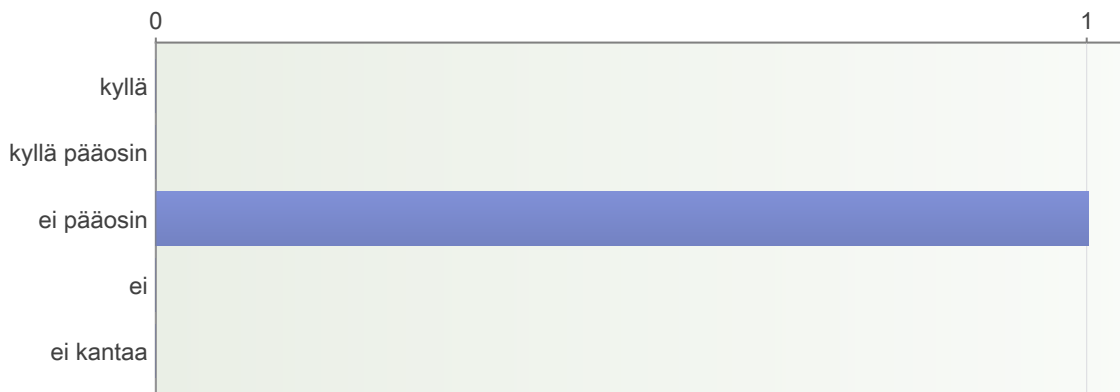

Avoimet vastaukset: joku muu

- yliopisto

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Valinnanvapauslain ideana on, että kilpailu parantaisi palvelujen saatavuutta ja laatua. Tutkimuksellinen näyttö siitä, että näin käy, kuitenkin puuttuu. Voi olla niin, että valinnanvapauslakiin liittyvä kilpailumekanismi päinvastoin ohjaa työvoimaa pois joiltain kansanterveyden kannalta tärkeitä aloilta (esim. psykiatria) taikka haja-asutusalueilta taajamiin heikentäen palvelujen saatavuutta. Tämä asettaa koulutusjärjestelmälle uusia kovia vaatimuksia.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Mitkään tutkimustulokset eivät tue oletusta, että kapitaatorahoitukseen pohjautuva ja asiakkaiden yksityisten ja julkisten markkinaehtoisten tuottajien välillä valitsema palvelutuotanto tuottaisi yhdenvertaisuutta. Ehdotetulla sote-keskusmallilla vahvistetaan palvelujen saamisen alueellista eriarvoisuutta sekä terveys- ja hyvinvointieroja.

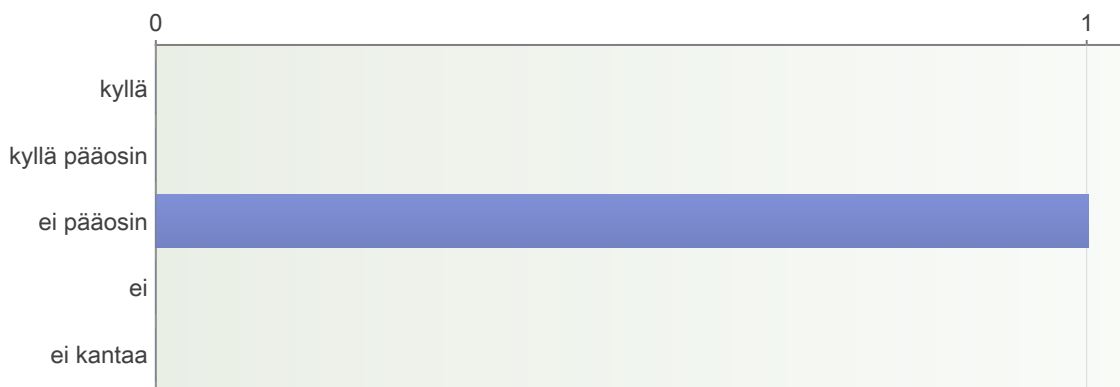
Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen on tärkeää myös opiskelijoiden kohdalla. HYY katsoo, että esitys voisi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta erityisesti korkeakouluopiskelijoiden välillä. Korkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaista opiskeluterveydenhuoltoa toteutetaan parhaiten laajentamalla valtioneuvoston linjauksen mukaan (21.12.2016) toimiva Ylioppilaiden terveydenhoitosäätö (YTHS) myös ammattikorkeakouluopiskelijoille.

Sosiaali- ja terveysministeriön vuoden 2012 selvityksen mukaan kunnallisessa opiskeluterveydenhuollossa oli puutteita palveluiden saatavuudessa ja eroja eri paikkakuntien välillä. Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) asetuksen toimeenpanon seurantaa ja valvontaa varten vuonna 2014 keräämät tulokset osoittivat huomattavia puutteita kunnallisessa opiskeluterveydenhuollossa (STM 18:2012 ja THL 21/2014).

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Valinnanvapauslaki lisää toimintakykyisten asiakkaiden mahdollisuuksia paremmin hakea niitä palveluja, joita he itse pitävät tarpeellisina. Ovatko nämä palvelut kansanterveyden kannalta tarkoituksenmukaisia on toinen asia. Valinnanvapaus johtaa helposti lääketieteellisten indikaatioiden hölymiseen kun yksiköt kilpailevat potilaista. Esim. antibioottien määräämiskäytännöt ovat Suomessa pysyneet kurissa juuri siksi, että lääkärit eivät ole määränneet potilaille heidän haluamiaan antibiootteja vaan seuranneet hoitosuosituksia.

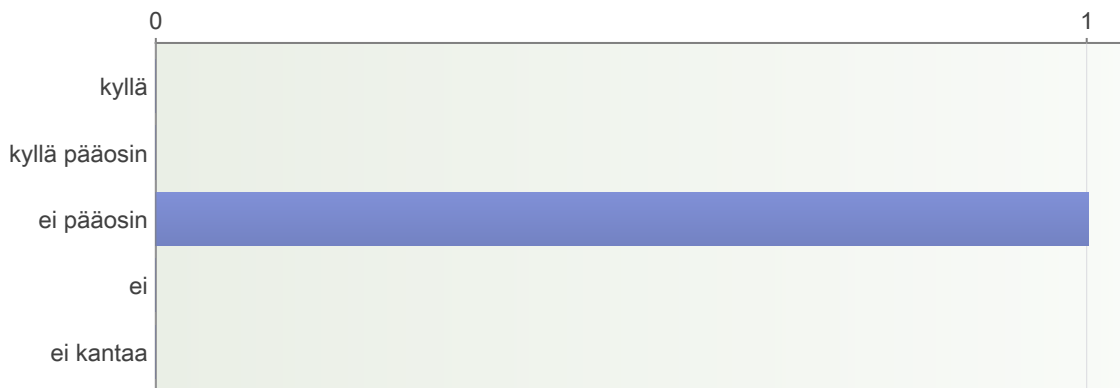
Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Vaikutusmahdollisuudet koskevat vaaleissa äänestämistä sekä valintoja terveyspalveluissa. Lakiehdotuksessa valinnanvapaus tarkoittaa asiakkaan oikeutta valita itselleen sopiva sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaja, toimipiste ja ammattihenkilö. Palveluntuottajan valinta ei ole välttämättä asiakkaan kannalta olennaisinta, vaan keskeiset valinnat koskevat palvelun sisältöä. Helsingin yliopistossa väitellyt Kirsi Kuusinen-James (2016) totesi tutkimuksessaan, että säännöllistä kotihoitoa käyttävät vanhukset eivät useimmiten voineet valita palvelusetelin avulla sen paremmin palveluntuottajaa kuin myöskään palvelun sisältöä.

Sosiaalipalvelujen valinnanvapauden kysymyksiä ei ole selvitetty lakia valmisteltaessa. Riskinä on, että näitä palveluja käyttävän asiakkaan valinnanmahdollisuudet suljetaan erillislainsäädännössä kokonaan.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa sopiviin palveluihin hakeutumisen ongelmana on informaation puute tai informaation epätasapaino ammattihenkilön ja potilaan välillä. Potilaan on vaikea objektiivisesti arvioida, mitkä palvelut ovat hänen kannaltaan hyödyllisiä. Tästä syystä esimerkiksi reseptilääkkeiden markkinointi suoraan potilaalle on Suomessa kiellettyä. Rationaalinen valinta sopivista palveluista edellyttäisi sitä, että potilaille olisi tarjolla objektiivista tietoa palveluiden saatavuudesta ja laadusta sekä niiden hoitojen todellisesta vaikuttavuudesta.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Valinnanvapautta on nykyisessä järjestelmässä terveystieteiden osalta (terveyskeskuksen valinta, ammattihenkilön valinta, sairausvakuutuskorvaukset). Uusi järjestämismalli lisäisi valinnanvapautta joiltakin osin, mutta saattaisi aikaansaada nykyistä jäykemmän järjestelmän. Malli voisi johtaa myös siihen, ettei asiakkailla ole riittäviä kykyjä ja tietoja valinnan tekemiseen.

Markkinoita ei synny kaikkialle, ja palveluntuottajien määrä vähentyy syrjäseuduilla. Suurten palveluntuottajien asema vahvistuu, ja pienet yrittäjät putoavat kilpailusta. Sosiaalipalvelujen tarjonnan kysymykset ovat kokonaan selvittämättä.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

HYY kiittää valinnanvapauslakiluonnoksen ratkaisua, jossa terveydenhuoltolain 17§:ssä säädettyssä opiskeluterveydenhuollossa palveluntuottaja valikoituu opiskelupaikan perusteella (valinnanvapauslakiluonnos 12§). Ratkaisu mahdollistaa opiskeluterveydenhuollon toiminnallisen ja lainsäädännöllisen kokonaisuuden säilymisen ja ylläpitää toimivan oppilaitosyhteistyön edellytyksiä. Toimiva opiskeluterveydenhuolto nivoo osaltaan yhteen oppilaitosyhteistyön (opintoneuvonnan ja opintopsykologit), yhteistyön opiskelijajärjestöjen sekä tutortoiminnan kanssa, toimivan yhteyden matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdehankkeiden sekä opiskelijaliikunnan ja -asumisen kanssa.

Korkeakouluopiskelijoiden osalta tulee toteuttaa valtioneuvoston linjaukset (21.12.2016) opiskeluterveydenhuollon kehittämisestä: "Opiskeluterveydenhuolto on tehtyjen arviointien perusteella tarkoituksenmukaista kehittää laajentamalla YTHS-malli koskemaan kaikkia korkeakouluopiskelijoita. YTHS toimisi korkeakouluopiskelijoiden (yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijat) opiskeluterveydenhuollon valtakunnallisena ja lakisääteisenä toimijana, joka järjestää ja tuottaa kaikkien korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut.

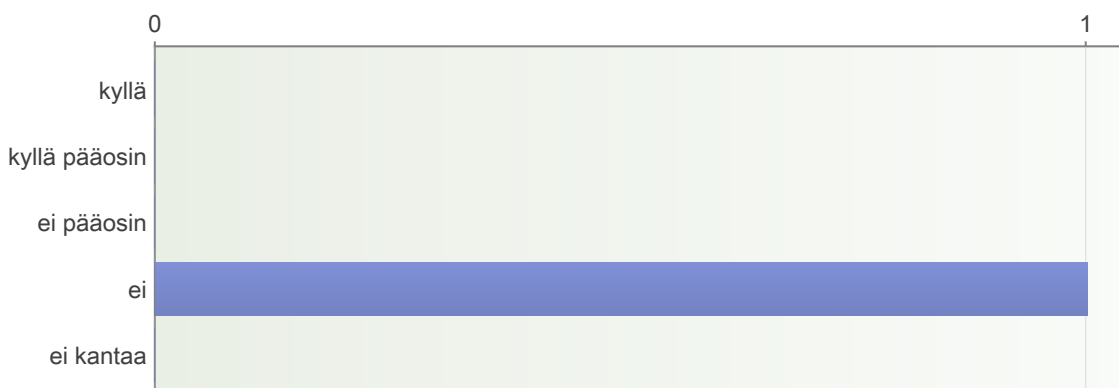
YTHS tarjoaisi valinnanvapauden ulkopuolella yhteisöterveyden palvelut. Lisäksi YTHS tarjoaisi yksilöllisiä terveystalvueluita, joiden palveluvalikoiman lähtökohtana on YTHS:n nykyinen palveluvalikoima mutta jota kehitetään edelleen opiskelijoiden erityisesti työyhteisönsä liittyvien erityisten tarpeiden mukaisesti. YTHS tarjoaisi näin perusterveydenhuollon ja valinnanvapauslainsäädännön tarkoittaman laajennetun perustason tietyt palvelut (yleisterveydenhuollon palveluita, suun terveydenhuolto, erikoistason palveluita kuten gynekologi- ja ihotautien ja mielenterveyspalveluita). Korkeakouluopiskelijat valitsivat lisäksi oman suoran valinnan perustason palvelujen tuottajan kuten muukin väestö ja ovat siten yhdenvertaisesti valinnanvapauden piirissä. Opiskelijan asiakkuus voidaan mahdollisesti ottaa huomioon siten, että suoran valinnan palvelun tuottajan korvaus olisi alempi korkeakouluopiskelijoiden osalta."

Korkeakouluopiskelijalla tulee opiskeluterveydenhuollon (terveydenhuoltolaki 17§) palveluiden lisäksi olla oikeus yhdenvertaisesti valita oma suoran valinnan palvelujen tuottaja, kuten muillakin kansalaisilla. Tältä osalta on tietenkin selvää, että korkeakouluopiskelijat nauttivat yhtäläisesti samanlaisesta perustuslain 6 ja 19 §:n normikokonaisuuden ja kv. ihmisoikeussopimusten mukaisesta suojasta kuin muutkin Suomen oikeudenkäytön piirissä olevat ihmiset ja ovat siten oikeutettuja valitsemaan oman suoran valinnan palvelun tuottajan toimivien opiskeluterveydenhuollon palveluiden lisäksi.

Yleisellä tasolla HYY kuitenkin kysyy, onko asiakkailla riittäviä kykyjä ja tietoja valinnan tekemiseen. Vaikka valinnanvapauslakiin sisältyy sääntelyä, joka tähtää tällaisen tiedon keskittämiseen ja jakamiseen avoimesti, kuluu vuosia ennen kuin tietoa on ehtinyt kertyä tarpeeksi, jotta siitä on apua valintatilanteissa. Kuten lakiluonnoksen perusteluissa todetaan, ovat muiden maiden kokemukset osoittaneet, että tuottajan vaihtaminen on tosiasiaassa vähäistä ja uudistuksen ensi vaiheen rakenteet ja markkinaosuudet voivat jäädä pitkäaikaisiksi.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitetuista palveluista?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Potilaat voivat ”shoppailla” valinnanvapauden myötä palveluja eri tuottajilta, mikä tekee palvelujen yhteensovittamisen vaikeaksi. Tuottajakentän pirstoutuminen erillisiin yhtiöihin (ja monikanavarahoitus) tekee erityisen vaikeaksi yhteensovittaa palveluja ja arvioida niiden tuloksellisuutta.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Asiakaslähtöinen integraatio eli yksittäisen asiakkaan saamien palvelujen kokonaishallinta heikentyy huolestuttavasti. Muun muassa päihde-, mielenterveys-, lastensuojelu-, asumispalvelu- ja vammaisasiakkailla on laaja-alaisia ja pitkäkestoisia palvelutarpeita. Heidän palveluidensa järjestäminen on toistaiseksi miltei täysin selvittämättä. Eniten palveluja käyttävien palveluihin kohdistuu vakavia saatavuus- ja laaturiskejä. Lasten ja nuorten osalta palveluintegraation haasteet korostuvat varhaiskasvatuksen ja opetuksen jäädessä kuntien tehtäviksi.

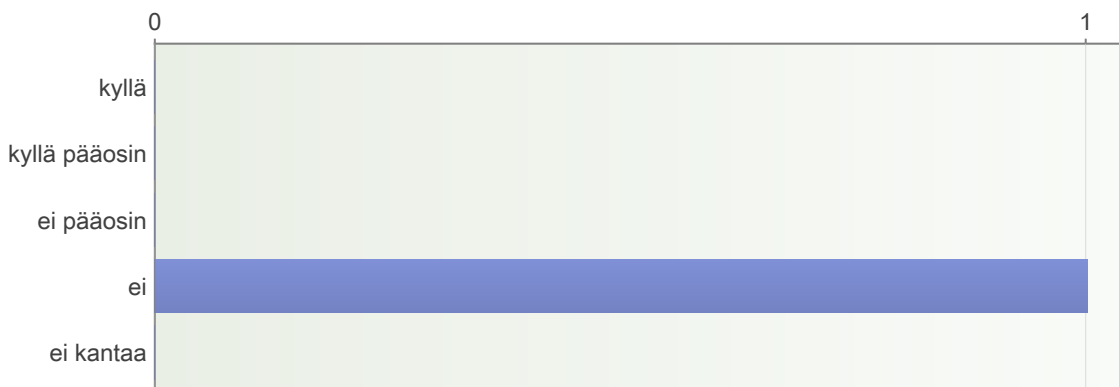
Ehdotettu malli romuttaa jo toimivat käytännöt (esim. Eksote) integroiduista palvelukokonaisuuksista.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Lakiluonnoksessa ei oteta kantaa siihen, miten valinnanvapauden ulkopuolella säilyvä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sovitetaan yhteen valinnanvapauden piirissä olevien suoran valinnan palveluiden tai maakunnan liikelaitoksen tuottamien tai järjestämien palveluiden kanssa. Opiskeluterveydenhuollossa ei nykyisellään eikä suunnitellussa muodossa tarjota esimerkiksi sosiaalipalveluja.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Ehdotettu valinnanvapausmalli lisää palvelujen kysyntää ja nostaa terveydenhuollon kokonaiskustannuksia.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Uudistus heikentää paljon sosiaalipalveluja tarvitsevien asiakkaiden asemaa. On ennakoitavissa, että päivystyspalvelujen tarve kasvaa, mutta niillä ei voida saavuttaa pitkäkestoisia myönteisiä hyvinvointivaikutuksia.

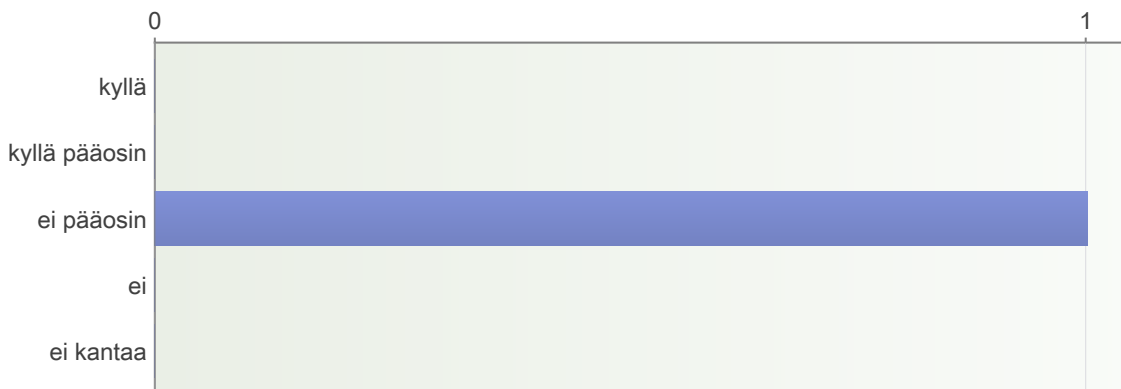
Palvelujen yhdenvertainen saatavuus, laadukkuus ja turvallisuus sekä kustannussäästöt eivät voi toteutua samanaikaisesti näillä uudistuksilla.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

HYY suhtautuu varauksellisesti siihen, miten uudistus voi onnistua hillitsemään kustannusten kasvua. Lakiluonnoksessa referoidut taloudellisten vaikutusten arviot näkevät valinnanvapausmallissa myös osaoptimoinnin kannustimia ja mahdollisesti kustannuksia kasvattavia elementtejä sekä riskiä, että resurssit ohjautuvat eriarvoisuutta lisäävästi (esim. työterveyshuoltotoimijoiden listautuessa sote-keskuksiksi). Palvelujen yhdenvertainen saatavuus, laadukkuus ja turvallisuus ovat ristiriidassa kustannusten hillitsemistavoitteen kanssa.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Valtionohjaus ja maakuntien itsehallinto (so. maakuntahallinnon kansanvaltaisuus) ovat käytännössä vaikeasti yhteen sovitettavissa.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Kansalaisten, kuntalaisten ja asiakkaiden asiakkaan vaikutusmahdollisuudet ovat laajemmin selvittämättä, kun painopiste on ollut vain palveluvalinnoissa.

Vaikuttavien sote-palvelujen aikaansaamisessa käyttäjien osallistuminen on avaintekijä ja siksi merkittävä lakiehdotuksen puute.

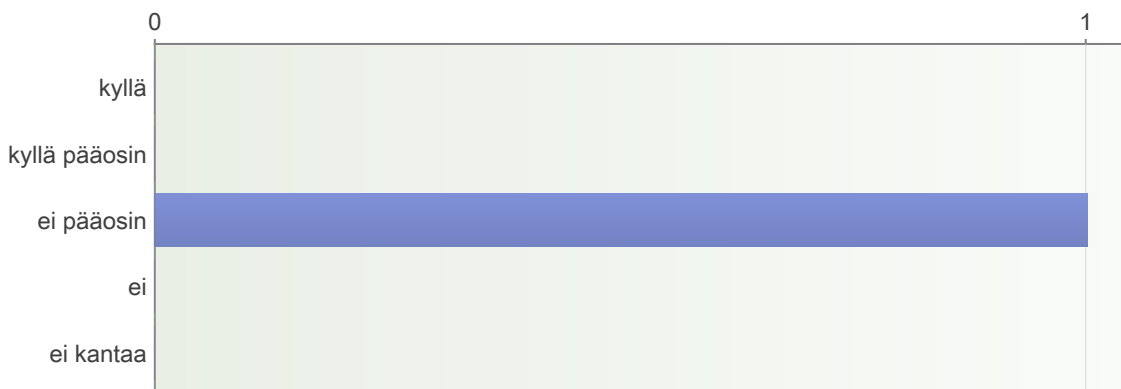
Maakuntien haasteena on se, etteivät ne voi juurikaan vaikuttaa omiin tuloihinsa, koska niillä ei ole verotusoikeutta.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

HYY näkee, että vahva valtionohjaus ja maakuntien itsehallinto (maakuntahallinnon kansanvaltaisuus) ovat käytännössä vaikeasti yhteen sovitettavissa. Kansalaisten, kuntalaisten ja asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet ovat laajemmin selvittämättä, kun valinnanvapauslakiluonnoksen painopiste on ollut vain palveluvalinnoissa. Vaikuttavien sote-palvelujen aikaansaamisessa käyttäjien osallistuminen on avainasemassa. Lakiluonnoksessa voisi edellyttää suoran palvelun tuottajiksi listattavilta konkreettisia tapoja toteuttaa asiakasdemokratia palveluissa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Järjestelmämuutos on hyvin radikaali ja toimintatavat muuttuvat näin ollen väistämättä, mutta eivät välttämättä toivottuun suuntaan. Muutoksella luodaan uusia haasteita entisten rinnalle.

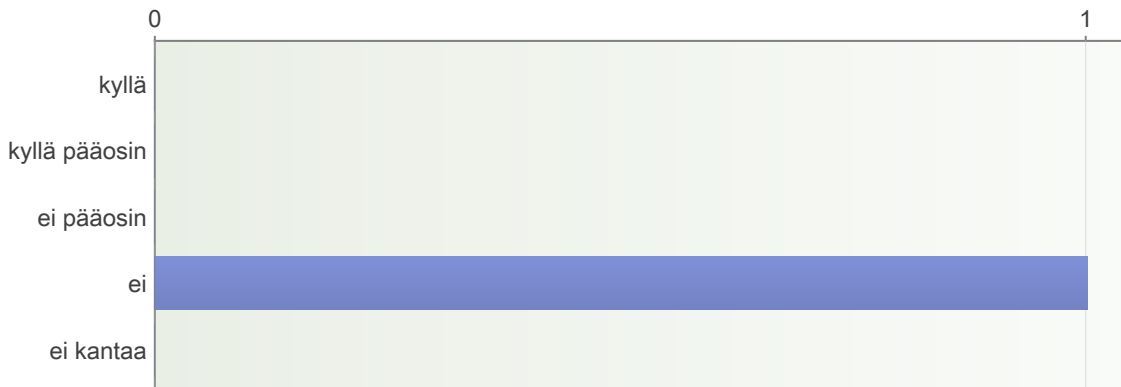
Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Uudistus ei sisällä kannustimia siihen, että palveluntuottajat panostaisivat eniten palveluja tarvitsevien, huono-osaisten asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin mikä on merkittävä kustannustekijä. Asiakaskohtaisen palveluintegraation keinot ovat toistaiseksi selvittämättä.

Sosiaalihuollon tutkimusrahoituksen järjestämisen kysymyksiä ei ole selvitelty sote-uudistuksen yhteydessä lainkaan riittävästi ottaen huomioon lääketieteen alojen sekä sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön tutkimuksen organisoinnin erilaiset lähtökohdat.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Näitä palveluja on melkoisen mahdotonta tarkasti määritellä, koska lääketiede kehittyy ja hoidot muuttuvat koko ajan. Myös tilanne eri maakunnissa on tässä suhteessa hyvin erilainen johtuen osajaresurssien eroista. Tilanne on hyvin analoginen esim. Kelan korvaamiin hoitoihin. Korvattavien hoitojen listat ja hinnat eivät käytännössä pysy toimintojen kehityksessä mukana (usein myös niin, että jonkun toiminnan kustannukset putoavat ja kestää vuosia, ennen kuin muutos huomioidaan korvaustaksoissa).

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

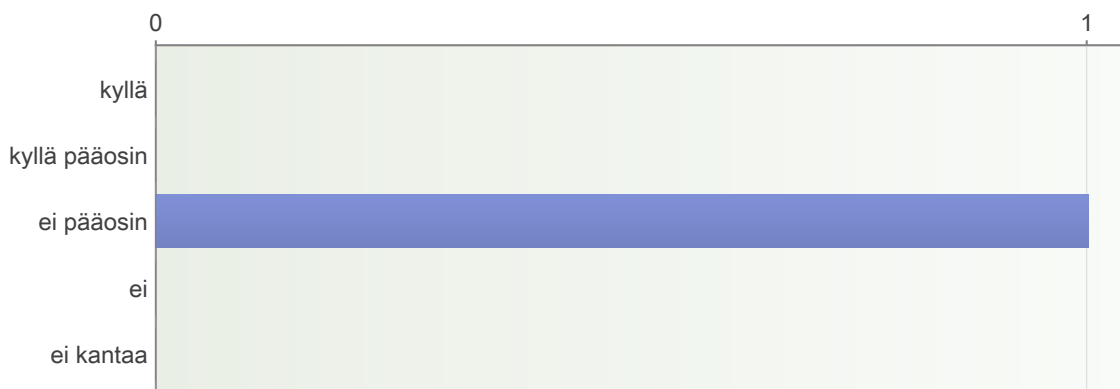
On epäselvää, mitkä ovat suoran valinnan sosiaalipalvelut sote-keskuksissa sekä miten ja millä aikatauluilla maakunnat tämän asian ratkaisevat.

Jos sosiaalipalveluihin sisältyy vain neuvonta ja ohjaus, on syytä nimetä nämä keskuksset terveyskeskuksiksi. Samalla tulee selvittää uudelleen sosiaali- ja terveystalouden asiakastason integrointia tukevan uudistuksen edellytykset. – Nimenomaan perustason sote-keskuksissa tarvitaan vahva ellei vahvin sosiaalityön asiantuntemus, koska monilla siellä kohdattavilla kysymyksillä on 'sosiaaliset juurisyyt' – ja näin on etenkin paljon palveluja tarvitsevien kohdalla.

Kunnilla tulee olla mahdollisuus tuottaa omistamissaan yksiköissä valinnanvapauden piirissä olevia palveluja.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Maksusetelien hallinto on raskasta ja kallista. Käytön indikaatioita melkein mahdoton varmentaa, jos palvelusetelien määrä on suuri.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Uudenmaan alueen mittasuhteissa maakunnan ohjausvälineet eivät tuota erilaisissa kunnissa asuvien kansalaisten kannalta optimaalista tulosta.

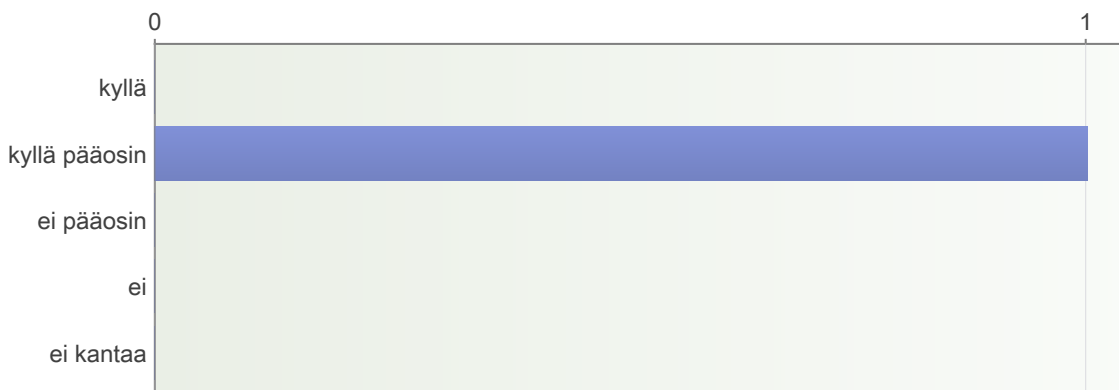
Maksusetelin ongelmana on se, että asiakasmaksut voivat muodostua pienituloisille liian korkeiksi.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Tämä riippuu maakunnan alueella listautuvien palveluntuottajien innokkuudesta tarjota sopivia ja sopivan hintaisia palveluita. Niin kauan kuin asiakasmaksulain uudistus on auki, ei voi täysin arvioida lopputulosta. Maksusetelin ongelmana voi olla se, että asiakasmaksut voivat muodostua pienituloisille liian korkeiksi. Lisäksi maksusetelijärjestelmän hallinto vaatii jo itsessään paljon resursseja eikä välttämättä jätä tarpeeksi tietoa hoidon vaikuttavuudesta maakunnalle.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

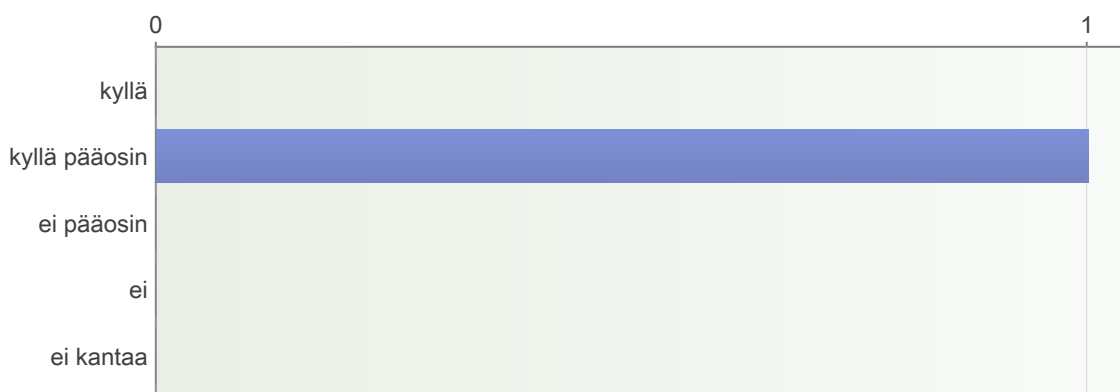
On kuitenkin todettava, että yhtiöittämisvelvoite on maakuntien itsehallinnon kannalta hyvin ongelmallinen, kun velvoite terveystalvelujen yhtiöittämiseen ei voida perustella Suomen kansainvälisillä velvoitteilla (EU-oikeus) ja alueellinen itsehallinto (johon kuuluu oikeus valita palvelun tuottamistapa) on turvattu perustuslaissa.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Toimiva järjestelmä ei edellytä vain oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelyä vaan myös kannustimia. Uudistukseen ei sisälly riittäviä yhteistyön kannustimia esimerkiksi sote-keskusten ja maakuntien tai kuntien ja maakuntien kesken.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

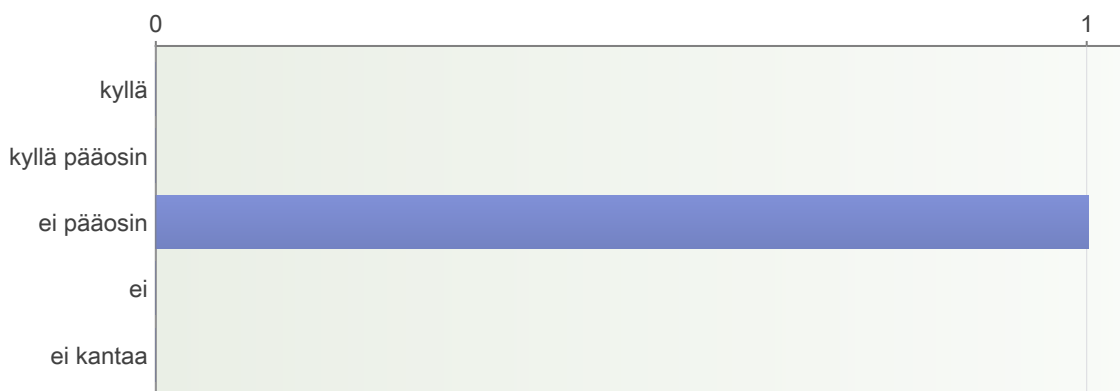
Maksusetelijärjestelmän etuja on, että asiakas voi sen puitteissa valita mieleisensä tuottajan.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Palvelut kehittynevät aiempaa standardoidumpaan suuntaan ja asiakkaan valinnanmahdollisuudet kapenevat.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Malli edellyttää, että asiakas tietää, mitä palveluja hän tarvitsee. Käytännössä terveydenhuollossa tarvittavat palvelut selviävät kuitenkin usein vasta toimipisteen valinnan jälkeen.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

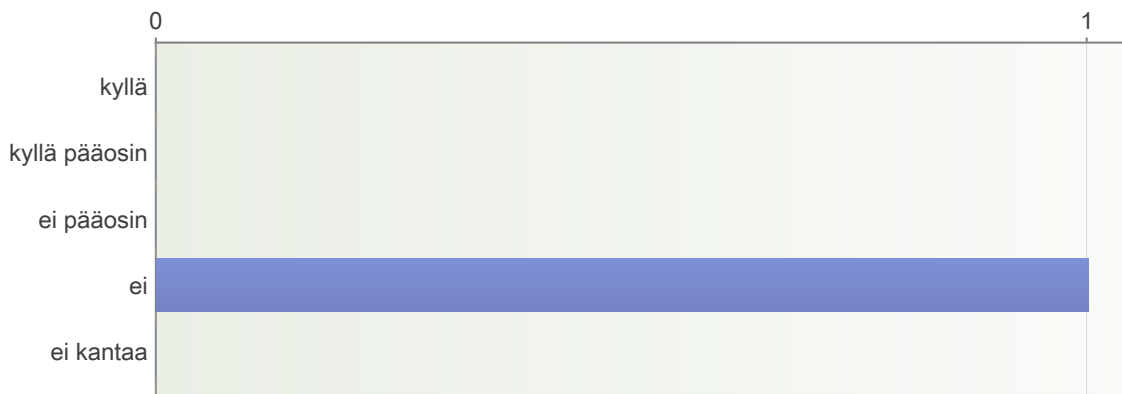
Sosiaalihuollon palveluja käyttävät ovat jäämässä vaille valinnanmahdollisuuksia eivätkä he välttämättä pysty hyödyntämään valinnanmahdollisuuksia terveyspalveluissakaan.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Hyvää luonnoksessa on se, että asiakkaan jätettyä tekemättä omaa valintaa, hänelle kuitenkin osoitetaan hänelle sopivalla sijainnilla oleva toimipiste.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

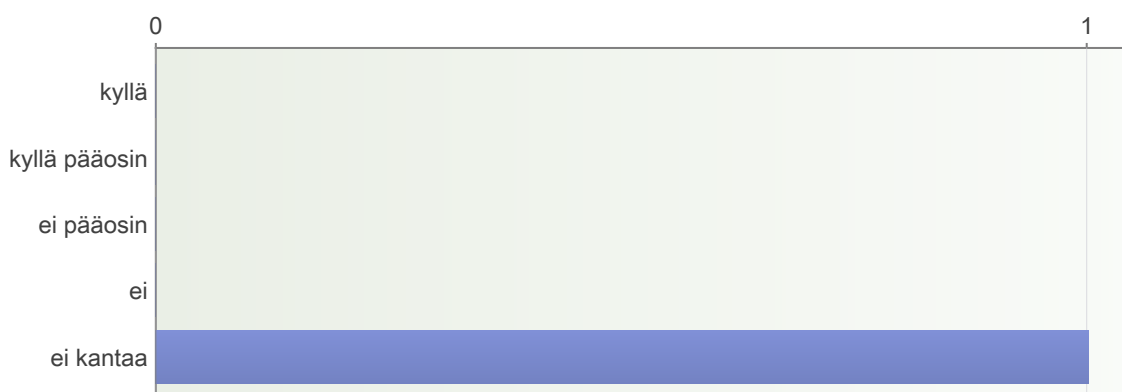
Merkittävä osa potilaista ei pysty hyödyntämään asiakasseteliä, vaan tarvitsee konkreettista palveluohjausta. Toimintakyvyttömät potilaat tarvitsevat palveluohjausta.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Maakuntien liikelaitosten myöntämien asiakassetelien periaatteita ja käyttöä sosiaalipalveluissa ei ole selvitetty uudistuksessa lainkaan. Asiakasmaksujen tai matkakorvausten selvittely on myös täysin auki.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

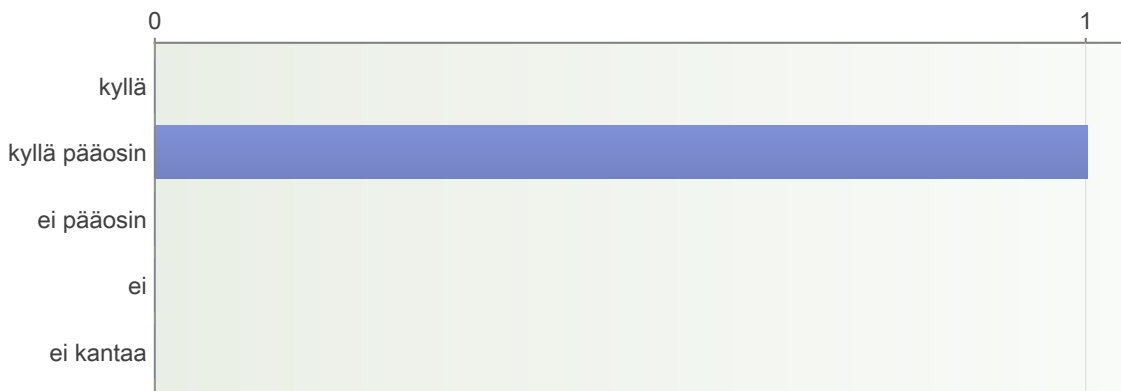
Asiakassetelin osalta kyse on tuottajien valitsemisesta tuottamaan maakunnan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvaa palvelua. Jos maakunnalla on tähän riittävä asiantuntemus ja palvelutarjoajia on riittävästi, voi ohjaus ehdotetulla sääntelyllä toimia.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Riittävä tietopohja puuttuu tämän arvioimiseksi, ks. edellinen avovastaus.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

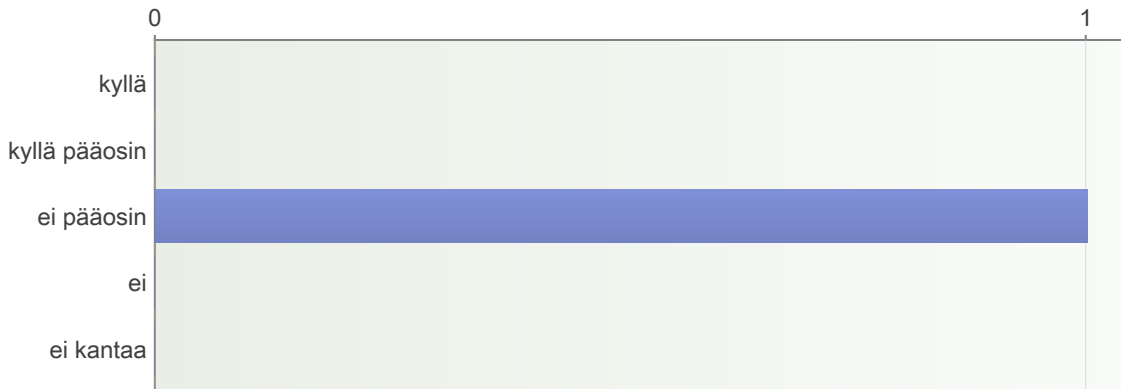
Ehdotettu päätöksentekoa koskeva sääntely on asianmukainen.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Ks. edelliset avovastaukset.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Käytännössä monet potilaat tarvitsevat palveluohjausta henkilökohtaisen budjetin käyttämisessä. Mitä tapahtuu, jos potilas ylittää henkilökohtaisen budjettinsa? On epätodennäköistä, että häntä siinäkään tapauksessa jätettäisiin ilman välttämättömiä palveluja.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Asiakaskohtainen henkilökohtainen budjetti edellyttää asiakaskohtaisen ohjaus- ja neuvontatyön tuntuva lisäämistä. Se sisältää sekä järjestelmän että yksilön kannalta kustannusriskejä. Budjetin ylittyessä asiakkaan tulisi vastata budjetin ylittävistä kustannuksista. Henkilökohtaisen budjetin käyttäjät ovat tavallisimmin eläkkeellä tai sairaus- ja vammaisetuksien sekä toimeentulotuen saajia, joten henkilökohtainen kustannusvastuu olisi kohtuuton.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Ehdotettu sääntely on asianmukainen.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

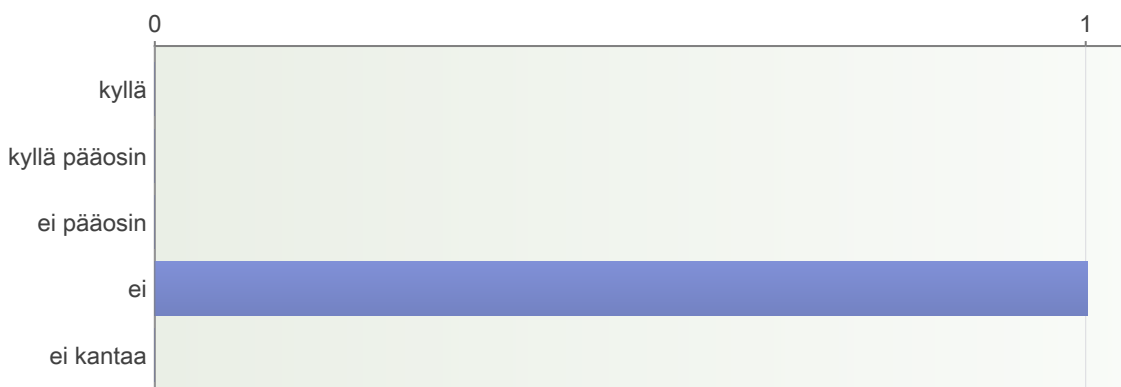
Tuetun päätöksenteon tarve on suurella osalla asiakaskuntaa pitkäaikainen tai elinikäinen. Tuetun päätöksenteon toimintamallin toteutusmahdollisuuksia ei ole selvitetty riittävästi uudistuksessa.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Tuetun päätöksenteon tarve on suurella osalla asiakaskuntaa pitkäaikainen tai elinikäinen. Tuetun päätöksenteon toimintamallin toteutusmahdollisuuksia ei ole selvitetty riittävästi uudistuksessa. Nuoret ovat poikkeusesimerkki ryhmästä, jolla voi olla korostunut tuen tarve itsenäiseen elämään ja palveluiden käyttöön orientoituessa, mutta joiden tarve on yli menevä.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

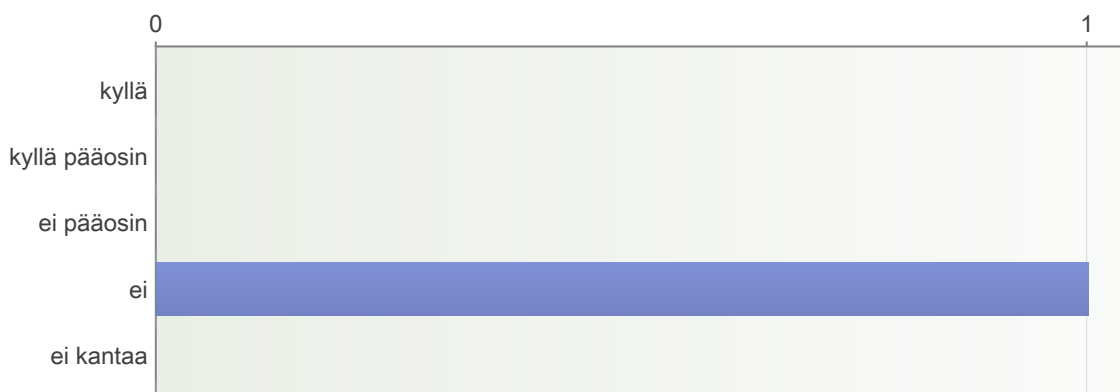
Nykyisten julkisten tuottajien, mm. yliopistosairaaloiden kannalta aikataulu on aivan liian tiukka, koska ne pitäisi hyväksyä tuottajiksi ennen kuin maakuntien omat tuotantorakenteet ovat valmiit.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Tietohallinnan haasteet ovat merkittävät myös siinä tapauksessa, että näitä tehtäviä tulee Kelalle.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

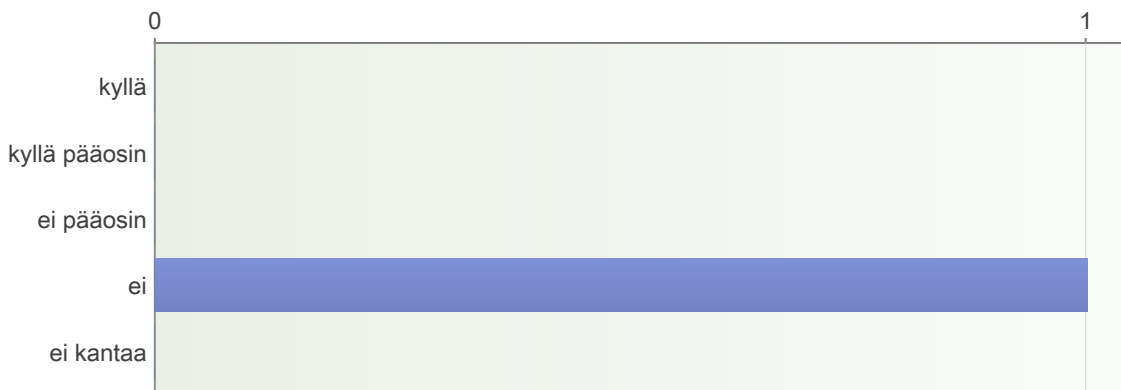
Uudistuksen tavoitteena on lisätä mm. terveydenhuollon tehokkuutta ja vähentää kustannusten kasvua. Sopimushallinta on kuitenkin monimutkaista ja lisää merkittävästi toiminnan transaktiokustannuksia.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Sopimusmenettelyt eivät mahdollista sote-uudistuksen tavoitteiden saavuttamista.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Tarvitaan vahvat kannustimet järjestelmätasolla yhdyspintojen huomioonottamiseen, yhteistyöhön ja verkostomaisiin toimintatapoihin.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

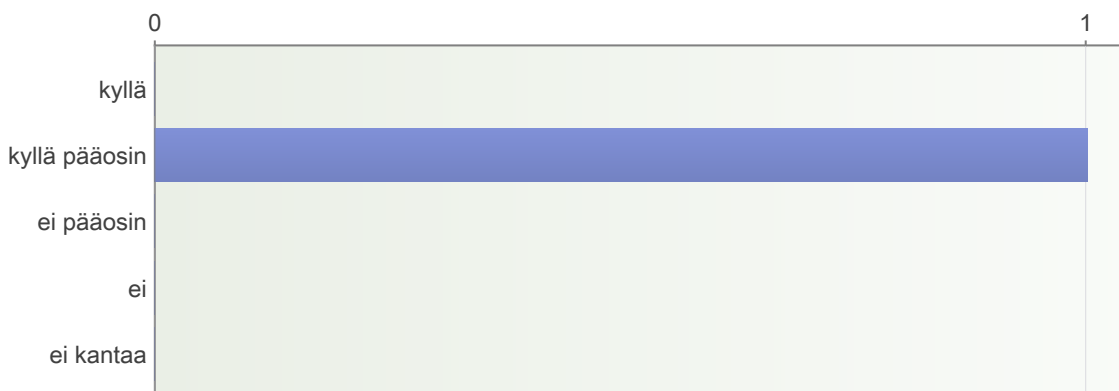
Tutkimuksen ja opetuksen kustannuksia ei ole lainkaan huomioitu. Ks. tarkemmin avovastaus kysymykseen 22 ja yksilöidyt säädösmuutosehdotukset kohdassa 24.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Laadun kustannuksella ehkä toimittaisiin.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Ehdotettu sääntely on asianmukainen.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

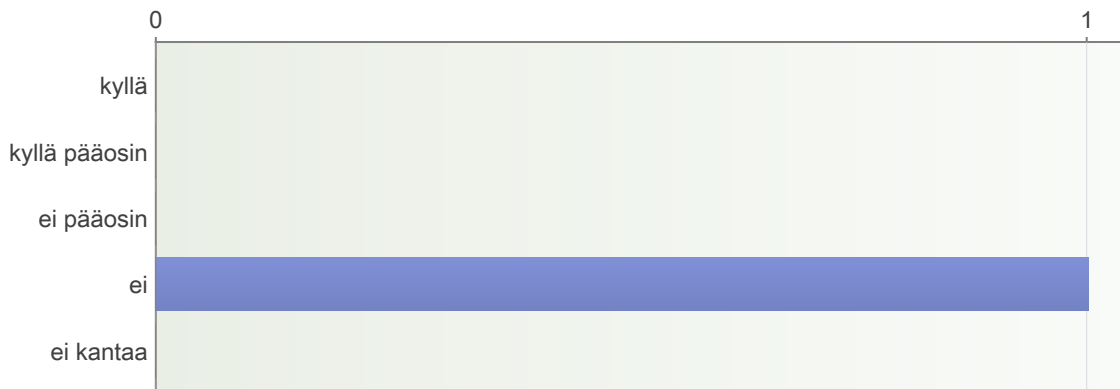
Valinnanvapauslain 51§:n luonnos on HYYn mielestä keskeneräinen ottaen huomioon hallituksen linjauksen opiskeluterveydenhuollosta (21.12.2016). Rahoitus korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen toteuttajan (YTHS) ja suoran valinnan palvelujen tuottajan välillä jakautuvasta kapitaatiokorvauksesta tulisi myös säätää. Tässä kysymyksessä tulee hakea samankaltainen ratkaisu työterveyshuollon kanssa. Kapitaatiokorvaus työterveyden sairaanhoidon piirissä oleville on pienempi, väestötasolla laskettuna. Samoin tulee menetellä opiskeluterveydenhuoltoon oikeutettujen korkeakouluopiskelijoiden kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon yhteisöterveyden palvelut sekä yksilölliset terveyspalvelut mahdollistavat sen, että opiskeluterveydenhuolto toimii jatkossakin eheänä opiskelijan opiskelukykyä edistävänä kokonaisuutena.

Opiskeluterveydenhuollon ja suoran valinnan palveluiden välisiä palveluketjuja tulee muutoksen myötä kehittää entisestään yhteistyöllä. Näin estetään opiskelijoiden putoaminen palvelujen väliin, mutta myös estetään palvelujen mahdollista päällekkäiskäyttöä.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

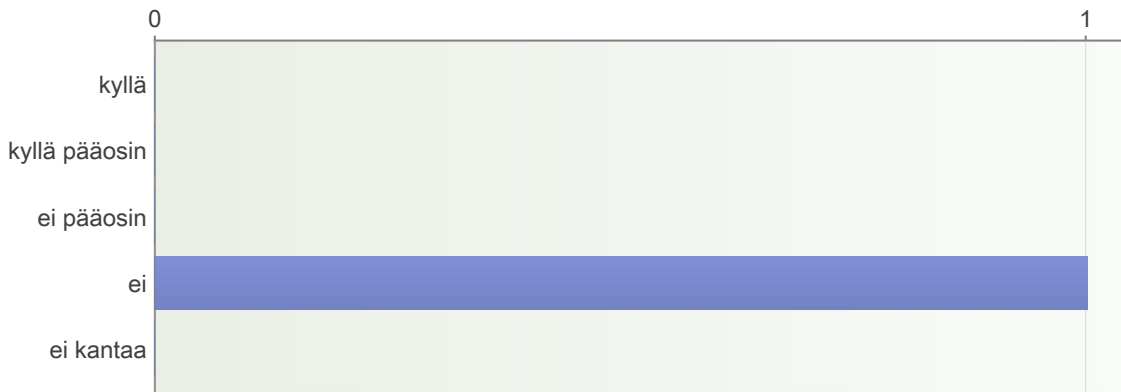
Uudistus on hyvin monimutkainen ja laaja. Se vaatii kokeiluja ja pitemmän siirtymäajan.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Lainsäädännön voimaantulon liian kireä aikataulu vie suomalaisen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän kaaokseen.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Tasapaino valtionohjauksen ja maakuntien itsehallinnon välillä jää epäselväksi. Moni toiminto edellyttää mm. tietojärjestelmäinfrastruktuuria, jota ei ole vielä olemassa.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

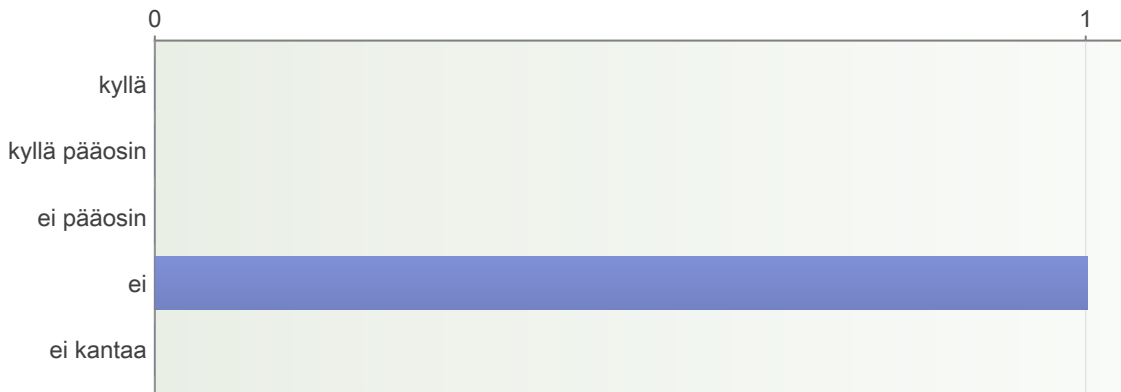
Uudenmaan maakuntaa, jossa on 1,6 miljoonan asukkaan väestöpohja, alueittain eriytyivät palvelutarpeet ja peräti 55 000 sote-työntekijää ei kyetä mitenkään kehittämään asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeisiin joustavasti, luotettavasti ja laadukkaasti vastaavaksi organisaatioksi. Toisaalta jotkut maakunnat olisivat liian pieniä kantaakseen palvelujen järjestämistehtävänsä.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Tasapaino valtionohjauksen ja maakuntien itsehallinnon välillä jää osin epäselväksi. Moni toiminto edellyttää mm. tietojärjestelmäinfrastruktuuria, jota ei ole vielä olemassa. Kiirettä osoittaa esimerkiksi lakiluonnoksen 67 § tiedonhallintapalvelujen toteuttamisesta, jossa todetaan, että "muut tiedonhallintapalvelut toteutetaan X:n toimesta", määrittelemättä tätä X:ää. Lisäksi maakuntien vaihtelevat väestömäärät aiheuttavat omia haasteitaan molemmissa ääripäissä.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

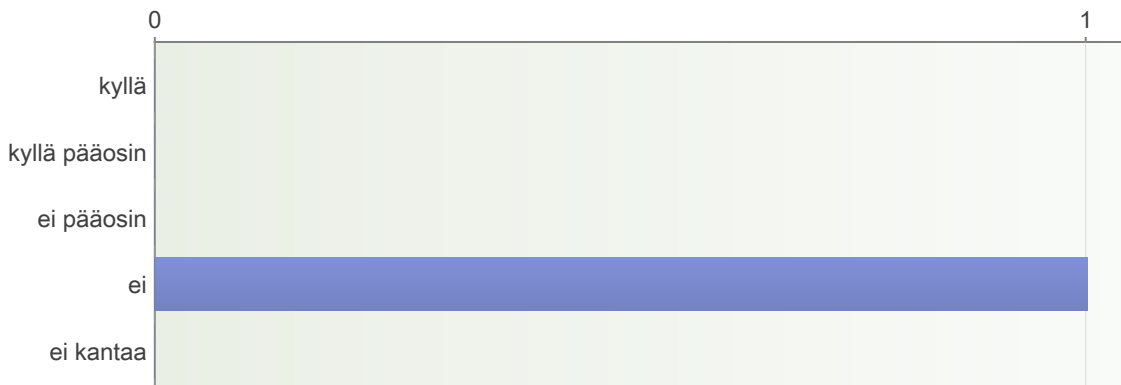
Markkinoiden toimivuuden kannalta on keskeistä, että kynnys tulla markkinoille on alhainen ja että yrityksen poistuminen sieltä, ei aiheuta merkittäviä häiriöitä (esim. konkurssin yhteydessä). Esitys asettaa kuitenkin merkittäviä rajoituksia yritysten markkinoille tulolle eikä varaudu millään tavalla tilanteeseen, jossa joku merkittävä yritys poistuu markkinoilta

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Uudistus mahdollistaa suurten terveystalvyritysten markkinat ja kilpailun suurissa kaupungeissa, muttei sote-uudistuksen alkuperäisiä tavoitteita.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Sosiaali- ja terveystieteiden keskus tulisi voida muodostaa myös järjestäjän (so. maakunnan) toimesta kokoamalla yhteen eri toimijoita.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Yhtiöittämisvelvoite julkisyhteisön tuottamien palvelujen osalta on täysin tarpeeton eikä perustu Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukseen, kun jäsenvaltiolle on jätetty toimivalta järjestää ao. palvelut joko julkisina palveluna taikka markkinaperusteisesti.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Pienet palveluntuottajat ovat jo nyt putoamassa markkinoilta uudistusta ennakoivan markkinakäyttämisen seurauksena.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Se mahdollistaa myös "palvelushoppailun" esim. kalliiden lääkehoitojen taikka työkyvyttömyysarvioiden osalta. Hoitoindikaatiot tulevat löystymään, mikä lisää terveydenhuollon kustannuksia.

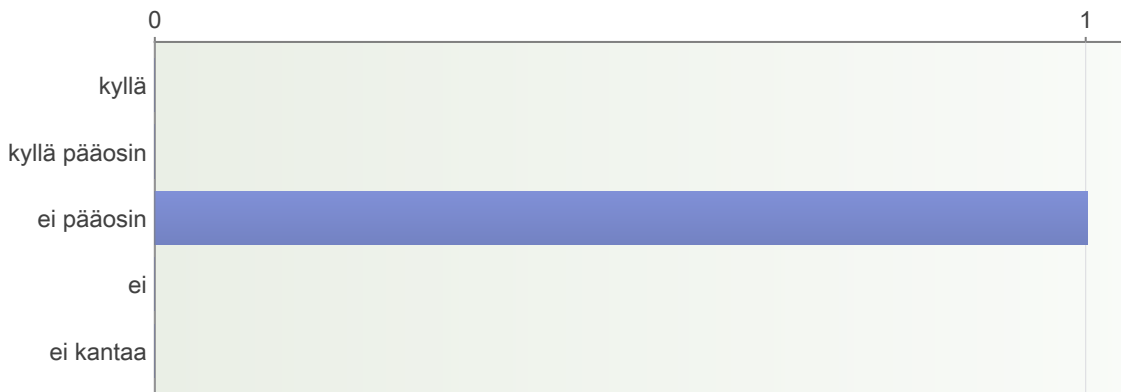
Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Ihminen voi aiempaa paremmin hakea terveyspalveluita tarkoitushakuisesti, esimerkiksi tietyn hoitomuodon tai työkyvyttömyysarvion toivossa. Koska ihminen vaikuttaa palveluntarjoajien talouteen valinnoillaan, heille syntyy kannustin palvella mahdollisimman hyvin asioissa, joita ihminen toivoo, mutta joille ei löydy lääketieteellistä tai resurssienkäytön tehokkuuden näkökulmasta perustetta. Ihmisille annetaan hoitoja, jotka eivät ole välttämättömiä tai tarpeellisia, mikä nostaa kokonaiskustannuksia ja/tai vie resursseja sellaisilta palvelumuodoilta, joiden käyttäjät eivät ole yhtä itseohjautuvia ja tavoitehakuja. Terveysterot saattavat kasvaa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

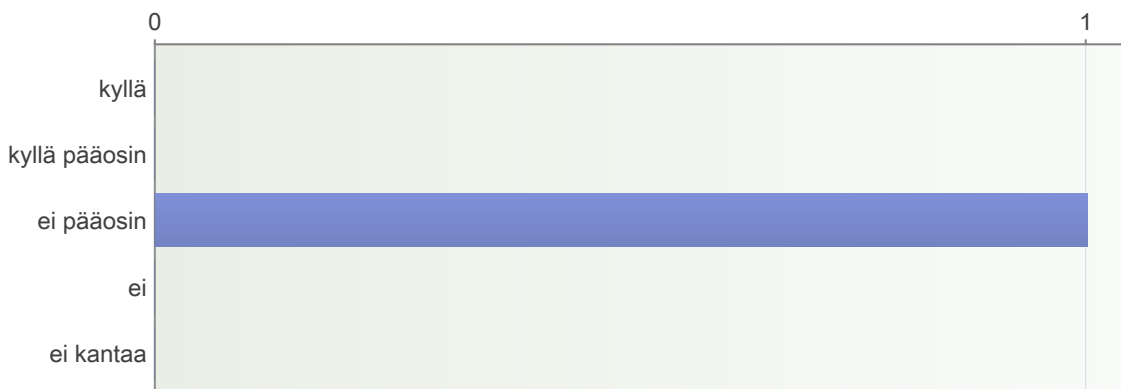
Suun terveydenhuolto on osa terveydenhuoltojärjestelmää. Ehdotettu eriytetty malli aiheuttaa ongelmia mm. opetuksen ja tutkimuksen kannalta ja potilaiden kokonaisterveyden seurannan kannalta.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Toimiva suun terveyden palvelukokonaisuus on keskeinen osa opiskeluterveydenhuoltoa toisella sekä korkeasteella. Opiskeluterveyden piirissä toimiva yhtenäinen suun terveyden palvelukokonaisuus mahdollistaa opiskelijoiden terveyden kokonaisvaltaisen huomioinnin, eikä palveluiden pirstaloiminen olisi tarkoituksenmukaista.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Esitys on tavattoman laaja ja moniulotteinen. Tutkimustieto tällaisen muutoksen vaikutuksista puuttuu. Ehdotettuja toimintamalleja pitäisi kokeilla ennen päätöksiä niiden käyttöönotosta.

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kommentit

Tärkeitä asioita on selvittämättä. Tähän asti julkaistut vaikuttavuusarviot eivät tue uudistuksen toteutusta.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Ehdotettuja toimintamalleja pitäisi kokeilla ennen päätöksiä niiden käyttöönotosta. Esimerkiksi YTHS:n amk-laajennusta kokeiltiin vuosikymmenen alkupuolella ja nyt se on päätetty toteuttaa, mikä on erinomainen asia. Monen muun nyt päätettävän muutoksen osalta ei valitettavasti ole perustelevaa tietopohjaa olemassa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

-

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu, paljonko lääkärin ja hammaslääkärin (sekä peruskoulutus että erikoistuminen) koulutusvastuuta siirtyy yksityisille palvelutuottajille ja miten koulutus käytännössä järjestetään. Pidämme erittäin tärkeänä, että vastuu koulutuksen sisällön suunnittelusta ja koulutuksen laadun valvonta säilyy edelleen yliopistoilla.

Esitysluonnoksen 9 luvussa ei ole huomioitu lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen opetuksen kustannusten korvaamista palvelun tuottajille eikä lääketieteellisestä ja hammaslääketieteellisestä tutkimustoiminnasta yliopistosairaaloille aiheutuvia kustannuksia. Mikäli nyt käytännössä kuntien ja kuntayhtymien maksamien kulujen korvaamisesta ei huolehdita, merkitsee lakiesitys toteutuessaan merkittävää leikkausta lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen tutkimuksen rahoitukseen. Juha Sipilän hallitus on kuitenkin jo julkisuudessa linjannut, ettei tutkimustoimintaan enää tehdä lisäleikkauksia. Tämän vuoksi lain 9 lukuun on sisällytettävä myös tutkimuksen kulujen korvaamista koskevat säännökset. Helsingin yliopisto korostaa, että lääketieteellinen ja hammaslääketieteellinen tutkimustoiminta tapahtuu usein osana potilaan hoitoa. Tällaista tutkimusta ei voida suorittaa, jollei siihen sairaalassa tai perusterveydenhuollossa ole varattu välineistöä, tiloja ja henkilökuntaa ja jollei toiminnan kustannuksia palvelun tuottajalle korvata. Kustannusten suuruutta on arvioitu useissa viime vuosina tehdyissä selvityksissä ja ne ovat esim. Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa vuodessa 50-100 milj. euron välillä.

Helsingin yliopisto viittaa tältä osin myös Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausuntoon lakiluonnoksesta 13.3.2017.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kommentit

Ehdotettu uudistus on monivaikutteinen. Sen vaikutusarviointi tulee tehdä huolella, riskit tunnistaa ja riskien toteutumismahdollisuus minimoida.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) kommentit

Uudistus on hyvin kunnianhimoinen ja siinä on ajateltu todella isosti. Se myös pitää sisällään paljon hienoja tavoitteita, kuten tietohallintojärjestelmien uudistamisen 2010-luvulle. HYY haluaa ehdottomasti kiittää siitä, että opiskelijoiden ja opiskeluterveydenhuollon erityinen asema on huomioitu lakiluonnoksessa ja YTHS säilytetty valinnanvapausjärjestelmän ulkopuolella. Tämä antaa opiskeluterveydenhuollolle työrahan ja mahdollisuuden keskittyä ydintehtäväänsä, entistä laajemman korkeakouluopiskelijaväestön opiskelukyvyn kokonaisvaltaiseen edistämiseen.

HYY haluaa kiinnittää huomiota Kelan toimintakykyyn siinä kohtaa, jossa sen vastuulle siirtyy valinnanvapausjärjestelmän myötä vastuu järjestelmään liittyvän maksu- ja rahaliikenteen hallinnosta ja teknisestä toteutuksesta. Kela, joka on opiskelijoiden käyttämien etuuksien keskeinen hallinnoija, on viime vuosina saanut paljon lisää tehtäviä. Näissä kaikissa ei ole onnistuttu odotusten mukaisesti, kuten toimeentulotuen maksatuksen siirto osoitti. Opiskelijoiden riittävän nopea asiointi Kelassa on varmistettava myös uudistuksen jälkeen.

HYYn näkökulmasta uudistuksessa kaikkein huolestuttavinta on vauhti, jolla se on tarkoitus ajaa läpi. Valinnanvapausjärjestelmässä siihen siirtymisvaihe on kaikkein kriittisin, missä koko järjestelmällä tavoitellut rahalliset ja kansanterveydelliset hyödyt voidaan riskeerata. Samalla on myös uhka ajaa maan terveydenhuolto syvään kaaokseen. HYY toivookin uudistuksen läpiviennissä malttia ja rauhallisuutta, jotta järjestelmän valuviat saadaan korjattua ja koko uudistukselle oleellinen ja välttämätön tietohallintojärjestelmien uudistus saadaan toteutetuksi ennen mallin käyttöönottoa.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Helsingin yliopisto ja Helsingin yliopiston ylioppilaskunta ehdottavat, että lakiin otetaan erilliset säädökset lääketieteellisistä koulutuspaikoista, lääketieteellisen opetuksen kustannusten korvaamisesta sekä lääketieteellisen tutkimuksen kustannusten korvaamisesta seuraavasti:

28 c § Hyväksyminen koulutuspaikaksi

Maakunta hyväksyy hakemuksesta palvelun tuottajan lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen perusopetuksen sekä erikoislääkärikoulutuksen ja erikoislääkärikoulutuksen koulutuspaikaksi, jos palvelun tuottaja täyttää koulutuspaikalle koulutuksen sisällön ja laadun osalta asetetut vaatimukset. Vaatimusten tarkemmasta sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ennen koulutuspaikaksi hyväksymistä tulee maakunnan pyytää koulutuksen sisällöstä vastaavan yliopiston lausunto koulutuspaikasta.

Mikäli maakunnan alueella ei ole riittävästi koulutuspaikaksi soveltuvia palvelun tuottajia, tulee maakunnan huolehtia koulutuspaikkojen järjestämisestä.

28 d § Koulutuspaikaksi hyväksymisen peruminen

Maakunta voi perua koulutuspaikaksi hyväksymisen, jos palvelun tuottaja ei täytä koulutuspaikkasopimuksen velvoitteita eikä korjaa niitä maakunnan määrittelemässä kohtuullisessa ajassa. Hakemuksen koulutuspaikaksi hyväksymisen perumisesta voi tehdä myös koulutuksen sisällöstä vastaava yliopisto.

Palvelun tuottajan hyväksyntä koulutuspaikaksi voidaan peruuttaa myös palvelun tuottajan omasta hakemuksesta

51 b § Korvaukset koulutuspaikoista

Maakunta korvaa palvelun tuottajalle kustannukset lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen perusopetuksen sekä erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen toteuttamisesta palvelun tuottajan ja maakunnan välisen koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti.

Korvattaviin kustannuksiin luetaan täysimääräisesti lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen perusopetuksen sekä erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen aiheuttamat kulut. Kulujen korvausperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

51 c § Korvaukset niille maakunnille, joiden alueella toimii yliopistollinen sairaala

Valtio maksaa niille maakunnille, joiden alueella toimii yliopistollinen sairaala, korvauksen lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen tutkimustoiminnan tarvitsemista rakenteista ja välineistöistä sekä tutkimustoiminnan palvelun tuottajan toiminnalle aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista. Korvauksen suuruus on 4,75 % maakunnan liikelaitoksen vuosikuluista.

Korvaus kohdennetaan maakunnan liikelaitoksessa lääketieteelliseen ja hammaslääketieteelliseen tutkimustoimintaan.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY) ehdottaa lisäksi, että valinnanvapauslain luonnoksen 51§: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli ja työssäkäynti." muutetaan muotoon: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli, työssäkäynti ja maakunnassa opiskelevien korkeakouluopiskelijoiden määrä."